

[Ellemann-Jensen]

Venstre er enig med ministeren i, at hovedmålet for Danmark må være at opretholde niveauet for vores bistand til udviklingslandene. Men vi finder, at indsatsen også bør bestå i at lægge et stærkere pres på lande, der endnu ikke lever op til de internationale aftalte målsætninger for bistanden, og samtidig, at vi til stadighed bestræber os på at forbedre kvaliteten af vores egen bistand. I den forbindelse kan vi støtte ministerens tanke om at nedsætte et udvalg, der skal foretage en sammenhængende vurdering af den danske udviklingsbistand.

Danmark er jo nået op på FN's målsætning om at yde 0,7 pct. af nationalproduktet i u-landsbistand. Venstre støtter regeringens målsætning om at fastholde dette niveau også i de kommende år på trods af behovet for omfattende besparelser andre steder på de offentlige budgetter. Men vi vil samtidig opfordre regeringen til at gøre en kraftanstrengelse for at presse en større udviklingsindsats ud af andre udviklede lande. Der er kun 4 lande, der opfylder 0,7 pct.-målsætningen. Ser vi f. eks. på Østlandene, så er deres udviklingsbistand forsvindende lille. Samtidig ser vi, at mange andre lande kører en hård kommerciel linje i deres udviklingspolitik, hvad der nok kan give os anledning til på forskellige punkter at overveje vores stilling.

Det er jo f. eks. vanskeligt at se rimeligheden i, at Danmark yder en tiendedel af det samlede bidrag til FN's udviklingsprojekt, UNDP, medens f. eks. et land som Frankrig, der i absolutte tal yder langt mindre end Danmark, henter betydelige ordrer hjem fra udviklingsarbejdet i UNDP. Vist er udviklingsbistanden jo en håndsrækning til modtagerlandene, men i det omfang der er tale om en økonomisk vekselvirkning, må den danske regering nøje påse, at andre industrilande ikke løber med nogen fordele for næsen af dansk erhvervsliv. I sådan nogle tilfælde må den danske regering slå i bordet og eventuelt omdisponere den danske bistand som i tilfældet med UNDP. Det kan ikke være meningen, at vi f. eks. skal være det land, der fint tager det mere sociale hensyn, medens andre industrilande så at sige skummer fløden. Det kan risikere at undergrave den positive holdning til dansk u-landsbistand, som det er så nødvendigt at bevare i meget brede kredse i befolkningen.

Men lad mig understrege: dansk u-landsbistand skal rettes imod det fattige lands behov. Den må f. eks. ikke benyttes til hjemlig støttepolitik for skrantende virksomheder eller skrantende brancher, men til gengæld skal man også sørge for, at dansk erhvervsliv ikke gives ringere vilkår for at deltage end erhvervslivet i andre lande.

Ministeren fremhæver i sin redegørelse de elementære behovs strategi som et middel til at nå de bedste resultater i bistandsindsatsen. Venstre kan tilslutte sig, at der fortsat lægges en stor vægt på opfyldelsen af de fattigste befolkningsgruppers helt grundlæggende behov for uddannelse, sundhed, bolig, ernæring osv. Vi finder, at denne holdning er blevet stærkt understøttet af de resultater, som Verdensbanken har lagt frem af en række undersøgelser i sin seneste udviklingsrapport, og som Verdensbankens afgående præsident, McNamara, så stærkt fremhævede i sin årsberetning i forrige måned.

Det har jo vist sig, at støtte til opfyldelse af de fattigste befolkningsgruppers grundlæggende menneskelige behov ikke bare er en moralsk rigtig humanitær indsats. Det er også rent økonomisk en særdeles givtig investering. Verdensbankens analyser har jo vist, at på en række områder er afkastet af sådanne investeringer i form af bidrag til den økonomiske vækst under ét væsentlig større end ved mere traditionelle investeringer. Det tilfører jo unægtelig en helt ny dimension til denne de elementære behovs strategi.

Det er klart, at man kommer ind i en vanskelig balancegang, som udenrigsministeren da også nævner, nemlig valget imellem den sociale og den økonomiske udvikling, hvor begge formål jo udtrykkeligt er anført i loven om internationalt udviklingsarbejde fra 1971. Man kan altså komme ud for, at en indsats ikke rummer det sociale sigte, som man oprindeligt forsøgte at indbygge, og et eksempel er jo udviklingen på det bådervæft i Chittagong i Bangladesh, som ministeren specielt nævner på baggrund af statsrevisorernes rapport. Her opstod jo det dilemma, som man støder på mange gange: vil man have en hurtig vækst, er det ofte de mest initiativrige, man får fat i, og dermed ikke nødvendigvis de fattigste grupper i befolkningen. Men til gengæld får man nogle økonomiske resultater, man skaber et grundlag for samfundets videre udvikling. Hele dette dilemma er jo i